

รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

ร่างประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การอนุญาตให้บุคคลทำการประกอบโรคศิลปะโดยอาศัย
ศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศ พ.ศ.

กฎหมายใหม่ แก้ไข/ปรับปรุง ยกเลิก

หน่วยงานของรัฐผู้เสนอร่างกฎหมาย.....กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข.....

ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในเรื่องการบริหารราชการแผ่นดิน การปรับปรุงกฎระเบียบ
เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข

ส่วนที่ ๑

เหตุผลความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๑. สภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และผลกระทบของปัญหา

๑.๑ ปัญหาคืออะไร สาเหตุของปัญหาคืออะไร และผลกระทบของปัญหาคืออะไร

ปัญหา

๑. ด้วยปัจจุบัน หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตให้บุคคลทำการประกอบโรคศิลปะ
โดยอาศัยศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๑
แห่งพระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีอยู่จำนวน ๓ ฉบับ ได้แก่

(๑) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การอนุญาตให้บุคคลทำการประกอบโรคศิลปะ
โดยอาศัยทัศนมาตรศาสตร์ (optometry)

(๒) ประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอนุญาต
ให้บุคคลทำการประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยศาสตร์ไคโรแพรคติก พ.ศ. ๒๕๕๗

(๓) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การอนุญาตให้บุคคลทำการประกอบโรคศิลปะ
โดยอาศัยศาสตร์ฟิสิกส์การแพทย์ พ.ศ. ๒๕๖๓

โดยประกาศกระทรวงสาธารณสุข จำนวน ๓ ฉบับ ดังกล่าว ได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ
และเงื่อนไขเกี่ยวกับการขออนุญาตประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศ การขอ
ต่ออายุหนังสืออนุญาต และการกำหนดข้อจำกัดและเงื่อนไขตลอดจนจรรยาบรรณในการประกอบโรค
ศิลปะโดยอาศัยศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศของผู้ที่ได้รับหนังสืออนุญาต สำหรับทัศนมาตรศาสตร์

ศาสตร์โคโรแพรดติก และศาสตร์ฟิสิกส์การแพทย์ ซึ่งเป็นศาสตร์ที่คณะกรรมการการประกอบโรคศิลปะ ได้ให้การรับรองแล้วว่าเป็นศาสตร์ที่เกี่ยวกับการกระทำต่อมนุษย์ หรือมุ่งหมายจะกระทำต่อมนุษย์ เกี่ยวกับการตรวจโรค การวินิจฉัยโรค การบำบัดโรค การป้องกันโรค การส่งเสริมและฟื้นฟูสุขภาพ และการผดุงครรภ์ และการประกอบวิชาชีพโดยอาศัยศาสตร์นี้ยังไม่มีกฎหมายรับรองในประเทศไทย สำหรับกรณีที่มีผู้มาขออนุญาตประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศอื่น ๆ นอกจากศาสตร์ที่ได้กล่าวมาในข้างต้น เนื่องจากยังไม่มีประกาศกระทรวงสาธารณสุขที่กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาตประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศ ดังกล่าว ในการที่รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการการประกอบโรคศิลปะจะพิจารณาอนุญาต ให้บุคคลใดทำการประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศ ซึ่งยังมีได้มีกฎหมาย รับรองในประเทศไทยตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไข เพิ่มเติม ได้นั้น จึงต้องมีการพิจารณาเป็นรายกรณีไป จึงเกิดเป็นปัญหาเรื่องความล่าช้าในกระบวนการ ดำเนินงานพิจารณาอนุญาตศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศใหม่ ๆ ซึ่งอาจส่งผลเสียต่อการพัฒนา ระบบสุขภาพของประเทศในภาพรวม รวมทั้งอาจเกิดปัญหาเรื่องการเข้าถึงกฎหมายของประชาชน เนื่องด้วยประกาศกระทรวงสาธารณสุขที่ออกตามในมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบ โรคศิลปะ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นกฎหมายที่จำกัดเสรีภาพในการประกอบอาชีพของประชาชน หากมีจำนวนหลายฉบับ อาจจะทำให้ประชาชนไม่อาจทราบถึงการถูกจำกัดสิทธิได้อย่างครบถ้วน และมีการประกอบอาชีพที่ขัดต่อกฎหมายได้

๒. เนื่องด้วยประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอนุญาต ให้บุคคลทำการประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยศาสตร์โคโรแพรดติก พ.ศ. ๒๕๕๗ และประกาศกระทรวง สาธารณสุข เรื่อง การอนุญาตให้บุคคลทำการประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยศาสตร์ฟิสิกส์การแพทย์ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะขอต่ออายุหนังสืออนุญาตให้ต้องมีการประกอบโรคศิลปะ โดยอาศัยศาสตร์ดังกล่าวในสถานพยาบาลของรัฐ หรือสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง จึงเกิดเป็นปัญหาแก่ผู้รับหนังสืออนุญาตที่มีได้ปฏิบัติงานสถานพยาบาล เช่น นักวิชาการ นักวิจัย หรืออาจารย์ เป็นต้น ทำให้ผู้รับหนังสืออนุญาตดังกล่าวไม่สามารถขอต่ออายุ หนังสืออนุญาตได้

๓. เนื่องด้วยประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอนุญาต ให้บุคคลทำการประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยศาสตร์โคโรแพรดติก พ.ศ. ๒๕๕๗ และประกาศกระทรวง สาธารณสุข เรื่อง การอนุญาตให้บุคคลทำการประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยศาสตร์ฟิสิกส์การแพทย์ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะขอต่ออายุหนังสืออนุญาตว่าต้องไม่เคยถูกลงโทษพักใช้ หรือเพิกถอนหนังสืออนุญาต หรือกระทำความผิดอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง อันมีผลทำให้ผู้ที่เคยถูกลงโทษพักใช้ เคยเพิกถอนหนังสืออนุญาต หรือเคย ฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ไม่สามารถต่ออายุหนังสือ อนุญาตได้ หากต้องการประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศจะต้องทำ การขออนุญาตประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศใหม่ทุกครั้ง ซึ่งเป็น

การไม่สมเจตนาารมณ์ของการพักใช้หนังสืออนุญาตที่มีวัตถุประสงค์เพียงเพื่อให้ผู้รับหนังสืออนุญาตไม่สามารถทำการประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศได้ในชั่วระยะเวลาหนึ่ง หรือในกรณีของการเพิกถอนหนังสืออนุญาตที่มีวัตถุประสงค์ในการเพิกถอนเฉพาะหนังสืออนุญาตนั้น ๆ เท่านั้น การกำหนดคุณสมบัติในการต่ออายุหนังสืออนุญาตดังกล่าว จึงเป็นการจำกัดสิทธิในการต่ออายุหนังสืออนุญาตของผู้ที่เคยถูกลงโทษพักใช้ เคยถูกเพิกถอนหนังสืออนุญาต หรือเคยกระทำการฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องไปโดยถาวร แม้ว่าผู้เคยถูกพักใช้จะหมดระยะเวลาการพักใช้หนังสืออนุญาตแล้ว หรือกรณีผู้ถูกเพิกถอนหนังสืออนุญาตจะได้ขอรับหนังสืออนุญาตใหม่แล้ว ก็ไม่สามารถต่ออายุหนังสืออนุญาตของตนได้อีกตลอดชีวิต และจะต้องเข้าสู่กระบวนการขอรับหนังสืออนุญาตใหม่ทุก ๆ ครั้ง หากหนังสืออนุญาตเดิมหมดอายุ

สาเหตุของปัญหา

ด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการการประกอบโรคศิลปะประกาศกำหนดโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในปัจจุบัน เป็นประกาศกระทรวงสาธารณสุขที่กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตให้บุคคลทำการประกอบโรคศิลปะสำหรับทัศนมาตรศาสตร์ ศาสตร์โคโรแพรคติก และศาสตร์ฟิสิกส์การแพทย์ โดยประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอนุญาตให้บุคคลทำการประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยศาสตร์โคโรแพรคติก พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๘ ได้กำหนดให้ผู้ประสงค์จะขอต่ออายุหนังสืออนุญาต ต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้ (๑) เป็นผู้ได้รับหนังสืออนุญาตให้บุคคลทำการประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยศาสตร์โคโรแพรคติก และได้ทำการประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยศาสตร์โคโรแพรคติก ในสถานพยาบาลของรัฐหรือสถานพยาบาลตามพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นเวลาไม่น้อยกว่าหกเดือน (๒) ไม่เคยถูกลงโทษพักใช้หรือเพิกถอนหนังสืออนุญาตหรือกระทำความผิดอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง และประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การอนุญาตให้บุคคลทำการประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยศาสตร์ฟิสิกส์การแพทย์ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๑๒ ได้กำหนดให้ผู้ประสงค์จะขอต่ออายุหนังสืออนุญาต ต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้ (๒) ทำการประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยศาสตร์ฟิสิกส์การแพทย์ หรือปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์ฟิสิกส์การแพทย์ในสถานพยาบาลของรัฐหรือสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (๓) ไม่เคยถูกลงโทษพักใช้หรือเพิกถอนหนังสืออนุญาตให้ทำการประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยศาสตร์ฟิสิกส์การแพทย์หรือกระทำความผิดอันฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

ผลกระทบของปัญหา

การพัฒนาประเทศไทยด้านระบบสาธารณสุขเกิดความล่าช้า เนื่องจากกระบวนการในการอนุญาตให้บุคคลทำการประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศด้านใหม่ ๆ ซึ่งยังมีกฎหมายรับรองในประเทศไทย จะต้องผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการการประกอบโรคศิลปะและขออนุญาตต่อรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล

๑.๒ เหตุใดรัฐจึงควรแทรกแซงในเรื่องนี้

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การอนุญาตให้บุคคลทำการประกอบโรคศิลปะ โดยอาศัยทัศนมาตรศาสตร์ (optometry) ประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอนุญาตให้บุคคลทำการประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยศาสตร์โคโรแพรคติก พ.ศ. ๒๕๕๗ และประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การอนุญาตให้บุคคลทำการประกอบโรคศิลปะโดยอาศัย ศาสตร์ฟิสิกส์การแพทย์ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีข้อจำกัดบางประการ และไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน

๒. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการแทรกแซง

เนื่องจากการประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศ เป็นการประกอบ อาชีพที่กระทำหรือมุ่งหมายจะกระทำต่อมนุษย์เกี่ยวกับการตรวจโรค การวินิจฉัยโรค การบำบัดโรค การป้องกันโรค การส่งเสริม และการฟื้นฟูสุขภาพ การผดุงครรภ์ ซึ่งอาจเกิดอันตรายแก่ผู้รับบริการได้ หากกระทำโดยไม่ได้มาตรฐาน ดังนั้น ภาครัฐจึงมีความจำเป็นต้องเข้าแทรกแซงการประกอบอาชีพดังกล่าว โดยการออกกฎหมายเพื่อคุ้มครองสุขภาพของประชาชน

๓. การแก้ปัญหาในปัจจุบัน

ยกร่างประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การอนุญาตให้บุคคลทำการประกอบโรคศิลปะ โดยอาศัยศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศ พ.ศ.

๔. การรับฟังความคิดเห็น

- ได้รับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องแล้ว
- ได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการวิเคราะห์ผลกระทบแล้ว

๕. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

๑. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การอนุญาตให้บุคคลทำการประกอบโรคศิลปะโดย อาศัยทัศนมาตรศาสตร์ (optometry)
๒. ประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอนุญาตให้บุคคล ทำการประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยศาสตร์โคโรแพรคติก พ.ศ. ๒๕๕๗
๓. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การอนุญาตให้บุคคลทำการประกอบโรคศิลปะโดย อาศัยศาสตร์ฟิสิกส์การแพทย์ พ.ศ. ๒๕๖๓

๖. ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

- ๖.๑ กฎหมายนี้จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ หรือก่อให้เกิดหน้าที่หรือภาระอะไรแก่ใครบ้าง

- ร่างประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การอนุญาตให้บุคคลทำการประกอบโรคศิลปะ โดยอาศัยศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศ พ.ศ. มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล คือ

๑. กรณีการขอหนังสืออนุญาตให้ทำการประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศ

“ข้อ ๒๓ ห้ามมิให้บุคคลที่ได้รับหนังสืออนุญาตทำการประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศอื่นที่ตนมิได้รับหนังสืออนุญาต”

๒. กรณีการขอต่อหนังสืออนุญาตให้ทำการประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศ

“ข้อ ๑๖ รัฐมนตรีจะพิจารณาต่ออายุหนังสืออนุญาตได้ต่อเมื่อปรากฏว่า ผู้ยื่นคำขอต่ออายุหนังสืออนุญาตมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๑๓ และผ่านการพัฒนาความรู้ความสามารถทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องตามข้อ ๑๔”

ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔๐ ได้บัญญัติว่า

“บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบอาชีพ

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อรักษาความมั่นคงหรือเศรษฐกิจของประเทศ การแข่งขันอย่างเป็นธรรม การป้องกันหรือขจัด การกีดกัน หรือการผูกขาด การคุ้มครองผู้บริโภค การจัดระเบียบการประกอบอาชีพเพียงเท่าที่จำเป็นหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น

การตรากฎหมายเพื่อจัดระเบียบการประกอบอาชีพตามวรรคสอง ต้องไม่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติ หรือก้าวกายการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษา”

- มาตรการที่กำหนดในร่างกฎหมายนี้ ก่อให้เกิดหน้าที่ และผลกระทบแก่บุคคล ดังนี้

(๑) ก่อให้เกิดหน้าที่แก่ผู้ประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศที่จะต้องปฏิบัติตามร่างประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การอนุญาตให้บุคคลทำการประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศ พ.ศ. ข้อ ๙ ข้อ ๑๔ ข้อ ๑๕ ข้อ ๒๑ ข้อ ๒๒ ข้อ ๒๓ และข้อ ๒๔

(๒) ก่อให้เกิดผลกระทบแก่ผู้ประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศที่จะต้องขอรับหนังสืออนุญาตเพื่อทำการประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศ และต้องปฏิบัติตามข้อจำกัดหรือเงื่อนไข ตลอดจนจรรยาบรรณและมาตรฐานในการประกอบวิชาชีพ

๖.๒ กฎหมายนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศ สังคม หรือประชาชนอย่างไร

ระบบสาธารณสุขของประเทศไทยได้ยกระดับไปสู่ระดับสากลด้วยการพัฒนาต่อยอดด้านการดูแลรักษาสุขภาพโดยอาศัยศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศ

๗. ความพร้อมและต้นทุนของรัฐในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย

๗.๑ หน่วยงานผู้รับผิดชอบกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข....

๗.๒ มีแนวทางและระยะเวลาเตรียมการในการปฏิบัติตามหรือบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

เนื่องจากกรมสนับสนุนบริการสุขภาพเป็นหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ จึงมีบุคลากรที่ปฏิบัติงานในด้านการขออนุญาตทำการประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศอยู่เดิม ประกอบกับพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้มีผลใช้บังคับแล้ว การยื่นคำขอหนังสืออนุญาต คำขอต่ออายุหนังสืออนุญาต หรือคำขอรับรองศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศ จึงสามารถดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ อันจะเป็นการช่วยลดขั้นตอนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของพนักงานเจ้าหน้าที่

๗.๓ มีแนวทางและระยะเวลาในการสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

การยกย่องประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การอนุญาตให้บุคคลทำการประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศ พ.ศ. กรมสนับสนุนบริการสุขภาพได้มีการประชาสัมพันธ์รับฟังความคิดเห็นต่อร่างประกาศกระทรวงสาธารณสุขดังกล่าว เพื่อสร้างความรับรู้ และความเข้าใจแก่ผู้ได้รับหนังสืออนุญาตให้ประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศ และบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในระหว่างวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ถึงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๖

๘. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

ร่างประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การอนุญาตให้บุคคลทำการประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศ พ.ศ. มีผลให้เกิดการจำกัดเสรีภาพในการประกอบอาชีพ และทำให้ประชาชนที่ประสงค์จะประกอบอาชีพมีภาระและต้นทุนมากขึ้น

ส่วนที่ ๒

เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ การกำหนดโทษอาญา และการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจ

๙. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต

เนื่องจากการประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศเป็นการประกอบอาชีพที่เกี่ยวกับการกระทำต่อมนุษย์ หรือมุ่งหมายจะกระทำต่อมนุษย์เกี่ยวกับการตรวจโรค การวินิจฉัยโรค การบำบัดโรค การป้องกันโรค การส่งเสริมและฟื้นฟูสุขภาพ และการผดุงครรภ์ ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงวิธีการควบคุมอื่น ๆ ของภาครัฐ คือ การกำหนดกฎเกณฑ์ให้ปฏิบัติตาม การจัดแจ้ง และการรับขึ้นทะเบียนแล้ว วิธีการดังกล่าว ยังไม่เพียงพอและเหมาะสมต่อการคุ้มครองสุขภาพของประชาชน ประกอบกับภาครัฐ

ไม่มีมาตรการอื่นที่ดีกว่าเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน จึงมีความจำเป็นต้องใช้ระบบอนุญาตในการควบคุมการประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศ ทั้งนี้ เพื่อคุ้มครองการรับบริการของประชาชนให้มีความปลอดภัยและได้มาตรฐาน

๑๐. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบคณะกรรมการ

เนื่องจากมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจอนุญาตให้บุคคลใดทำการประกอบวิชาชีพ ที่กระทำต่อมนุษย์ หรือมุ่งหมายจะกระทำต่อมนุษย์เกี่ยวกับการตรวจโรค การวินิจฉัยโรค การบำบัดโรค การป้องกันโรค การส่งเสริมและการฟื้นฟูสุขภาพ และการผดุงครรภ์โดยอาศัยศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศ ซึ่งวิชาชีพดังกล่าวยังมีได้มีกฎหมายรับรองในประเทศไทย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ในการออกประกาศกระทรวงสาธารณสุขกำหนดหลักเกณฑ์ กระบวนการพิจารณาอนุญาตให้บุคคลทำการประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศ จึงต้องผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการการประกอบโรคศิลปะ เพื่อคณะกรรมการการประกอบโรคศิลปะได้ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีในการพิจารณาอนุญาตให้บุคคลประกอบโรคศิลปะ โดยอาศัยศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศ

๑๑. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดโทษอาญา

ร่างประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การอนุญาตให้บุคคลทำการประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศ พ.ศ. ไม่มีการกำหนดโทษทางอาญา

๑๒. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครอง หรือดำเนินกิจการทางปกครอง

๑. การกำหนดหลักเกณฑ์การรับรองศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศที่คณะกรรมการการประกอบโรคศิลปะจะพิจารณาให้การรับรอง ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นการประกอบวิชาชีพที่กระทำหรือมุ่งหมายจะกระทำต่อมนุษย์ เกี่ยวกับการตรวจโรค การวินิจฉัยโรค การบำบัดโรค การป้องกันโรค การส่งเสริม และการฟื้นฟูสุขภาพ การผดุงครรภ์ โดยอาศัยศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศ ซึ่งยังมีได้มีกฎหมายรับรองในประเทศไทย

(๒) เป็นวิชาชีพเฉพาะ ซึ่งเป็นศาสตร์อันมีองค์ความรู้และทักษะเฉพาะที่มีหลักฐานเชิงประจักษ์ อ้างอิง และเป็นที่ยอมรับในระดับสากล โดยต้องมีเอกลักษณ์หรือลักษณะเฉพาะของวิชาชีพนั้น

(๓) โครงสร้างหลักสูตรวิชาชีพต้องเป็นไปตามมาตรฐานของวิชาชีพนั้น

(๔) ต้องมีผลการศึกษาเรื่องผลกระทบต่อประชาชนของการเป็นศาสตร์นั้น

(๕) ต้องมีความจำเป็นหรือเป็นประโยชน์ต่อระบบสุขภาพของประเทศไทย

เป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจดุลพินิจในการปรับข้อเท็จจริงเฉพาะกรณี เข้ากับหลักเกณฑ์ดังกล่าว โดยคำนึงถึงเหตุผลความจำเป็นอันเนื่องมาจากการจะพิจารณาว่าศาสตร์

หรือความรู้จากต่างประเทศที่มีการยื่นคำขอให้คณะกรรมการการประกอบโรคศิลปะรับรอง เป็นศาสตร์ หรือความรู้จากต่างประเทศตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือไม่นั้น คณะกรรมการการประกอบโรคศิลปะจะต้องใช้ความรู้ ความเชี่ยวชาญ เฉพาะด้าน เฉพาะสาขา ในการพิจารณาปรับข้อเท็จจริงเข้ากับหลักเกณฑ์ดังกล่าว

๒. การกำหนดลักษณะต้องห้ามของผู้ที่จะขอหนังสืออนุญาตหรือขอต่ออายุหนังสืออนุญาต ให้ทำการประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศว่าต้องไม่เป็นผู้ที่มีความประพฤติเสียหาย ซึ่งคณะกรรมการการประกอบโรคศิลปะเห็นว่าจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจดุลพินิจในการพิจารณาข้อเท็จจริงแต่ละกรณี ทั้งนี้ โดยอยู่บนพื้นฐานของข้อกฎหมาย และการใช้เหตุผลประกอบการพิจารณาตัดสินอย่างเหมาะสม โดยการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจในการดำเนินกิจการทางปกครองดังกล่าว ได้คำนึงถึงเหตุผล ความจำเป็นอันเนื่องมาจากการพิจารณาตัดสินของเจ้าหน้าที่รัฐจะต้องนำข้อเท็จจริงที่หลากหลาย มาประกอบการตัดสินใจ และเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกเกิดความยุติธรรมเป็นรายกรณี รวมทั้งเมื่อพิจารณา ถึงวัตถุประสงค์ของลักษณะต้องห้ามดังกล่าว เป็นการยากที่จะกำหนดเงื่อนไขการพิจารณาที่ชัดเจนได้ เนื่องจากการจะพิจารณาว่าการกระทำใดสร้างความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพนั้น ๆ หรือไม่ จะต้อง พิจารณาจากมาตรฐานคุณธรรมและบริบทของสังคมในละช่วงเวลาที่มีการบังคับใช้กฎหมาย ดังนี้ ในการร่างกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องศีลธรรมอันดีของสังคมดังกล่าว จึงไม่สามารถกำหนดเงื่อนไข หรือขอบเขตในการพิจารณาออกคำสั่งทางปกครองหรือการดำเนินกิจการทางปกครองที่ชัดเจนได้ การบัญญัติกฎหมายในกรณีดังกล่าวจึงต้องมีความยืดหยุ่นและเหมาะสมต่อการบังคับใช้กับคนในสังคม ที่มีมาตรฐานความประพฤติปฏิบัติเปลี่ยนแปลงไปตามแต่ละยุคสมัย

๓. การกำหนดให้คณะอนุกรรมการซึ่งคณะกรรมการการประกอบโรคศิลปะแต่งตั้งทำหน้าที่รับรอง การพัฒนาความรู้ความสามารถทางวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยศาสตร์ หรือความรู้จากต่างประเทศซึ่งเป็นคุณสมบัติของบุคคลที่จะขอต่ออายุหนังสืออนุญาต ดังนี้

(๑) เข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา เกี่ยวกับศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศ ซึ่งจัดโดยกระทรวง สาธารณสุข หรือองค์กรอื่น

(๒) เขียนบทความทางวิชาการเกี่ยวกับศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศ ลงในวารสาร นิตยสาร เอกสารเผยแพร่ของสมาคมหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศ หรือบทความทาง วิชาการเกี่ยวกับศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศ

(๓) เป็นวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศ กลั่นกรองบทความหรือโครง ร่างงานวิจัยหรือผลงานวิจัย การอ่านผลงานเพื่อประเมินตำแหน่งทางวิชาการ ซึ่งจัดโดยกระทรวงสาธารณสุข หรือองค์กรอื่น

(๔) การพัฒนาความรู้ความสามารถทางด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่องอื่น

เป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจดุลพินิจในการปรับข้อเท็จจริงเฉพาะกรณี เข้ากับกรณีการพัฒนาความรู้ความสามารถทางวิชาชีพดังกล่าว โดยคำนึงถึงเหตุผลความจำเป็นในการต้อง ใช้ความรู้ ความเชี่ยวชาญ เฉพาะด้าน เฉพาะสาขา ของคณะอนุกรรมการ

๔. การกำหนดให้คณะกรรมการการประกอบโรคศิลปะมีอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยคำกล่าวหา คำกล่าวโทษ ในกรณีที่ผู้ได้รับหนังสืออนุญาตให้ทำการประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยศาสตร์หรือความรู้จาก ต่างประเทศประพฤติผิดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ หรือผิดข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบโรคศิลปะ หรือไม่ให้ข้อมูลแก่ผู้ประกอบวิชาชีพหรือผู้ประกอบโรคศิลปะที่เกี่ยวข้อง หรือทำการประกอบโรคศิลปะ โดยอาศัยศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศอื่นที่ตนมิได้รับหนังสืออนุญาต อันก่อให้เกิดความเสียหาย แก่บุคคลอื่น และออกคำสั่งทางปกครองได้ในขอบเขตที่กฎหมายกำหนด กล่าวคือ การออกคำสั่งลงโทษ ในกรณีที่วินิจฉัยว่าผู้รับหนังสืออนุญาตให้ทำการประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยศาสตร์หรือความรู้ จากต่างประเทศกระทำผิดจริงตามคำกล่าวหาหรือคำกล่าวโทษ ดังนี้ (๑) ว่ากล่าวตักเตือน (๒) ภาคทัณฑ์ (๓) พักใช้หนังสืออนุญาตโดยกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควร และ (๔) เพิกถอนหนังสืออนุญาต ซึ่งในการพิจารณา ออกคำสั่งทางปกครองดังกล่าว จะต้องพิจารณาถึงรายละเอียดข้อเท็จจริง มูลเหตุ ระดับความร้ายแรง หรือลักษณะจำเพาะของวิชาชีพ เป็นต้น จึงไม่สามารถกำหนดเป็นกฎเกณฑ์ตายตัวได้ในครั้งเดียว ดังนั้น จึงจำเป็นจะต้องใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการการประกอบโรคศิลปะ ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์วิชาชีพในการพิจารณาวินิจฉัยแต่ละกรณีเป็นการเฉพาะรายให้ได้รับความ เป็นธรรมและสามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างเหมาะสม

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบ และวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนแล้ว

ลงชื่อ

(นายสุระ วิเศษศักดิ์)

อธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

วัน เดือน พ.ศ. ๒๕๖๖

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กองกฎหมาย

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ นายบุญเลิศ เตียวสุวรรณ หัวหน้ากลุ่มพัฒนากฎหมายและนิติกรรมสัญญา

โทร. ๐๒ ๑๙๓ ๗๐๔๐

อีเมล patthana.law05@gmail.com